

**CĂN BẢN THUYẾT NHẤT THỂ HỮU BỘ
TỶ NẠI DA**

Hán dịch: Đường Tam Tạng NGHĨA TỊNH
Việt dịch: Tỳ-kheo TÂM HẠNH
(PL 2545 - TL 2001)

MỤC ĐẮC CA
(No. 1452)

Quyển thứ tám

-ooOoo-

Thành kính dâng lễ đức Thế tôn, Ứng cúng, Chánh biến tri.

(Tiếp chuyện Thất Lợi Cấp Đa ở phần Tụng thứ tư, quyển 7)

Khi ấy Thế Tôn tự nghĩ: "Thất Lợi Cấp Đa sẽ nhờ ta mà chứng thực để lý. Hiện nay tâm lý ông ta đang cuồng loạn muốn gây các hành động ác. Nếu ta không thọ thỉnh, sẽ làm chướng ngại sự kiến đế của ông ta. Vậy ta nên thọ thỉnh".

Khi ấy Thế Tôn im lặng thọ thỉnh. Thất Lợi Cấp Đa tự nghĩ: "Kiều Đáp Ma không phải là bậc nhất thiết trí, đây là kẻ oan gia ta phải báo thù".

Ông ta trở về nhà, ngay nửa đêm hôm ấy đào một hố lớn giữa cửa nhà. Trong lòng hố đốt một đồng than chờ khi hết khói, lấy vật gác lên trên rồi đắp lên một lớp đất mỏng. Đồng thời bỏ thuốc độc vào thức ăn.

Bấy giờ em gái của Tụ Đề Sắc Ca là vợ của Thất Lợi Cấp Đa, thấy vậy hỏi rằng:

- Anh muốn làm gì vậy?

Đáp:

- Sửa soạn giết kẻ thù.

Hỏi:

- Kẻ thù là ai?

Đáp:

- Kẻ ấy là Sa-môn Kiều Đáp Ma.

Người vợ nói:

- Nếu đức Phật đại sư là kẻ thù thì ai mới là bạn thân của anh hở?

Thất Lợi Cấp Đa tự nghĩ: "Bà này cùng người thân ở một chỗ, đối với Sa-môn Kiều Đáp Ma rất kính trọng, chẳng lẽ không làm tiết lộ công việc riêng của ta hay sao?"

Do đó ông ta nhốt vợ vào phòng nhỏ, khóa cửa lại. Sau đó, ông ta nói với Bộ Lan Noa cùng đồ chúng lõa hình:

- Quý ngài hãy tập hợp lại đây xem tôi hại kẻ thù. Tôi muốn giết hại bọn Sa-môn Kiều Đáp Ma, đã đào hồ lửa, bỏ thuốc độc vào thức ăn.

Bấy giờ chúng ngoại đạo leo lên gác ngồi, nói với nhau:

- Chúng ta ngồi đây xem Kiều Đáp Ma bị lửa thiêu đốt và xem khi chúng ăn phải thuốc độc bất tỉnh ngã lăn ra đất, làm cho môn đồ chúng ta đều được khoái chí.

Bấy giờ Thất Lợi Cấp Đa vào sáng sớm đã xếp đặt chỗ ngồi, bố trí bình nước, tắm xia răng và bột rửa tay, rồi bảo sứ giả:

- Người đến gặp Sa-môn Kiều Đáp Ma nói lại lời của ta: - Kiều Đáp Ma hãy đến, thức ăn đã dọn, hãy nên trì thời.

Sứ giả vâng lệnh, đến chỗ Thế Tôn lạy hai chân, thỉnh Thế Tôn:

- Trưởng giả Thất Lợi Cấp Đa nói lời thế này: - Thức ăn uống đã dọn, v.v...

Bấy giờ Thế Tôn sai cụ thọ A Nan Đà:

- Ông bảo với tất cả các Bí-sô không được một người nào được tự tiện đi vào nhà Thất Lợi Cấp Đa trước; chờ Phật đi trước rồi đi theo sau.

Cụ thọ A Nan Đà vâng lệnh Phật dạy đến gặp các Bí-sô trình bày lại đầy đủ lời Phật dạy.

Vào sáng sớm Thế Tôn mặc y, bưng bát cùng các Bí-sô chuẩn bị đi đến nhà trưởng giả Thất Lợi Cấp Đa. Khi ấy các thiên thần cụ trú ở vườn Trúc Lâm, lạy sát chân Phật, bạch rằng:

- Ngưỡng mong Thế Tôn đừng vào nhà Thất Lợi Cấp Đa. Tại sao? Họ có ác ý muốn hại Như Lai nên bố trí những việc nguy hiểm để gây nghiệp tội lỗi.

Phật bảo thiên thần:

- Ta đã đoạn trừ tất cả những việc vô ích, thì làm sao họ có thể tạo ra những việc tai hại để chống lại.

Thiên thần nói:

- Họ có ác ý đào hồ lớn ngay cửa đồ đầy lửa muốn hại Như Lai.

Phật bảo thiên thần:

- Tất cả lửa tham dục, lửa sân hận, lửa si mê, Ta đã dùng nước trí tuệ dập tắt cả rồi. Vậy thì lửa thường trong thế gian làm sao hại được.

Thiên thần lại bạch Phật rằng:

- Họ bỏ thuốc độc vào thức ăn muốn hại Như Lai.

Phật bảo thiên thần:

- Đối với cái độc của tham dục, độc của sân hận, độc của si mê, Ta đã dùng thuốc trí tuệ A yết đa làm chúng mưa ra ngoài hết rồi, thì các loại độc bình thường của phàm phu làm sao hại

được!

Khi ấy Thế Tôn từ từ đi lần vào thành Vương Xá. Thiên thần thành này lạy sát chân Thế Tôn, bạch rằng:

- Cầu xin Như Lai đừng vào nhà Thất Lợi Cấp Đa.

Hỏi và đáp như ở trên.

Bấy giờ Thế Tôn đến nhà Thất Lợi Cấp Đa, khi đến tại cửa, các cự trú thiên thần trong đất nhà ấy, lạy chân Phật bạch rằng:

- Ngưỡng mong Thế Tôn... như ở trên...

Lúc bấy giờ vợ trưởng giả đang ở trong phòng tối lần lượt tự nghĩ: "Tính ra giờ này Phật đã đến cửa thứ nhất... Tính ra giờ này ngài đã đến cửa thứ hai... giờ này ngài đã bước hai chân lên hồ lửa... giờ này Thế Tôn đại sư đã rơi vào hồ lửa... tai họa thay cho Như Lai, hiện nay ngài bị khói xông sắc sưa nước mắt chảy tràn... lửa dữ phủ thân đốt cháy y phục Như Lai... Khi ấy bà này kêu khổ liên thanh ngày đại trong trạng thái mê muội. Trong khi ấy, Thế Tôn đã đến giữa cửa vừa muốn bước tới thì hoa Bát đầu ma (sen trắng) từ hồ lửa mọc lên. Đức Chánh Biến Tri đi an tường trên hoa sen trắng vào nhà Thất Lợi Cấp Đa. Cấp Đa chứng kiến việc này sinh tâm thù phục bảo với Bộ Lan Noa:

- Mời ông xem thần thông biến hiện của Thế Tôn.

Bộ Lan Noa đáp:

- Vây hiện nay người đã phục tùng huyền thuật của Kiều Đáp Ma?

Trưởng giả trả lời:

- Giả sử đây là huyền thuật, quý ngài nếu đầy đủ nhất thiết trí, cũng có thể làm thử huyền thuật này chứ?

Bấy giờ lỏa hình ngoại đạo kia sợ sệt xấu hổ cúi gầm mặt nhìn xuống đất rứt cổ lạng lẽ rút đi hết.

Khi ấy trưởng giả rất thẹn thùng xấu hổ không dám gặp mặt Phật, đến chỗ vợ bảo rằng:

- Hiền thù! Hãy mau ra ngoài đánh lễ Thế Tôn!

Người vợ nói:

- Làm gì có Thế Tôn. Ông cùng những người ác đã giết Như Lai.

Trưởng giả nói:

- Hiền thù! Ai có khả năng làm hại được Như Lai. Nhưng tôi vì quá xấu hổ nên không dám gặp Ngài.

Người vợ ra khỏi phòng, đưa chồng đến gặp Thế Tôn, đảnh lễ chân Phật. Khi ấy trưởng giả phủ phục dưới đất không dám ngẩng đầu lên, bạch rằng:

- Con còn mặt mũi nào dám nhìn Thế Tôn.

Người vợ chấp tay cúi đầu bạch Phật:

- Ngưỡng mong Phật từ bi tha thứ cho trưởng giả và các tội lỗi nặng nề nơi địa ngục Vô gián.

Thế Tôn bảo:

- Người hãy đứng dậy! Ta đã tha thứ rồi.

Trưởng giả nói lời cảm thán:

- Thật không thể chống lại đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Đẳng Giác.

Sau đó trưởng giả đứng lên, vui mừng hơn hờ như chết đi sống lại, bạch Phật rằng:

- Cầu mong đức Đại Bi ở lại trong giây lát, con đang sửa soạn thức ăn.

Phật hỏi:

- Trưởng giả! Chẳng phải người đã sai sứ giả đến báo rằng: - Kiêu Đáp Ma hãy đến ăn, thức ăn đã dọn, hãy nên tri thời.

Đáp:

- Thật có lời ấy, Đại đức! Con đã gây việc bất lợi lớn với Thế Tôn.

Phật nói:

- Ta đã đoạn trừ tất cả việc bất lợi. Người làm thế nào gây việc bất lợi cho Ta được.

Trưởng giả bạch Phật:

- Con đã bỏ thuốc độc vào thức ăn, muốn hại Như Lai cùng các thánh chúng.

Phật bảo trưởng giả:

- Các độc trong lửa tham dục, sân, si Ta đã trừ sạch thì còn gì để nói. Thức ăn đã nấu chín sẵn nên đem cúng dường.

Thế Tôn ngồi xuống chỗ dọn sẵn. Các vật dâng cúng đã bố trí trước thượng tọa. Phật bảo cụ thọ A Nan Đà:

- Ông bảo tất cả các Bí-sô, từ giờ phút này đến lúc chưa xướng câu "Tam bát la khứ đa", không được một người nào ăn trước.

Bí-sô cụ thọ A Nan Đà vâng lệnh của Phật bảo các Bí-sô, sai một người đến trước thượng tọa xướng: Tam bát la khứ đa. Do uy lực này, các chất độc trong thức ăn đều tiêu tan cả.

Bấy giờ trưởng giả tự dâng và sót thức ăn bắt đầu từ thượng tọa đến vị nhỏ nhất, xem xét tất cả, tự nghĩ: "Làm sao hôm nay từ già đến trẻ có thể bị trúng độc ngã ra đất được, chỉ có dung sắc Thế Tôn hơi thay đổi. Mọi người trong chúng không ai trúng độc cả". Thấy rõ như vậy trưởng giả sinh lòng tin rất sâu xa.

Hai vợ chồng thấy đại chúng đã ăn xong, rửa tay sạch sẽ, họ liền lấy ghế thấp ngồi trước Phật muốn nghe giáo pháp. Khi ấy Thế Tôn quan sát hai người này, tùy theo căn tánh của họ mà giảng pháp yếu. Khi đã được nghe pháp, trưởng giả dùng chùy trí tuệ kim cương phá tan hai mươi hữu của thân kiến, chứng quả Dự lưu. Sau khi đắc quả, trưởng giả bạch Thế Tôn:

- Quả thánh nay con chứng được không phải cha mẹ có thể tác thành được... Con xin thọ ba qui y, sinh tịnh tín... như trước... trưởng giả bạch Thế Tôn:

- Từ nay trở đi, đối với tất cả nam nữ ngoại đạo con đóng cửa vĩnh viễn. Đối với Phật, Pháp, Tăng và các vị cận sự nam, cận sự nữ con luôn luôn mở cửa.

Thế Tôn làm cho trưởng giả được thấy đế lý rồi liền từ giả trở về trú xứ.

Phật ngồi an tường bảo các Bí-sô:

- Thượng tọa Tăng già có những việc phải làm. Nay Ta chế định: Vị nào làm thượng tọa thủ chúng, khi có vật cúng dường đặt tại trước chúng, trước tiên nên bảo một người bưng thức ăn, rồi đi xem xét trước, đến trước thượng tọa biểu hiện cung kính, xướng câu "Tam bát la khứ đa". Nếu chưa xướng lên, không được thọ thực. Nên biết rằng câu này có uy lực lớn. Nếu ai thọ thực không theo qui định này bị tội ác tác. *(Tam bát la khứ đa dịch là chánh trí - đến cúng nơi - hoặc thời chỉ - đến đúng lúc - hoặc là mật ngữ thân chủ có công năng trừ độc. Xưa gọi tăng bát là sai . Phật dạy là xướng lên trước khi ăn. Nay lại bảo xướng lên sau khi ăn, phổ biến như vậy gọi là sai với ý ban đầu. Có bậc thượng tọa cũng chưa thoát lỗi này. Sai lầm này đã lâu dài. Người trí phải biết rõ để sử dụng. -- Nguyên chú).*

Phật ở thành Thất La Phật Trưởng giả kia tạo một trú xứ, đang cất nửa chừng thì qua đời, con của trưởng giả thừa kế gia nghiệp. Các Bí-sô đến nhà trưởng giả báo với người con rằng:

- Hiền thù! Cha ngài cất chùa, công quả được một nửa, chẳng may qua đời, chút công đức còn lại này, ông nên làm cho xong.

Người con thưa rằng:

- A giá lợi da! Chùa quá to lớn, tôi không đủ sức làm. Nếu Phật cho phép làm nhỏ lại, tôi sẽ xây cất.

Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Không thể làm lớn thì đồng ý để họ làm nhỏ.

Có cư sĩ cất trú xứ được nửa chừng thì qua đời. Người con thừa kế gia nghiệp. Các Bí-sô đến hỏi người con như trước. Người con đáp:

- Tôi thích làm chùa lớn. Nếu cho phép làm lớn thì tôi làm.

Phật dạy:

- Tùy ý cho họ làm lớn.

Lại có trưởng giả xây dựng tháp nhỏ, nửa chừng qua đời. Người con quản lý nghiệp nhà. Các Bí-sô đến nhà báo người con rằng:

- Hiền thù! Cha ngài trước đây xây dựng tháp, công quả nửa chừng thì qua đời. Chút công đức còn lại ông nên tiếp tục làm.

Con trưởng giả đáp:

- Thánh giả! Con thích to lớn nguy nga, tháp này bé nhỏ. Nếu Phật cho phép làm tháp lớn, con sẽ xây dựng.

Bí-sô bạch Phật. Phật dạy:

- Nếu họ muốn làm lớn thì tùy ý cho họ làm.

Có trưởng giả xây tháp lớn, công việc nửa chừng thì qua đời. Sự việc diễn tiến như trên.

Người con nói:

- Nay con nghèo khó không thể làm lớn được. Nếu đồng ý làm nhỏ lại thì con làm.

Phật dạy:

- Tùy ý để họ làm nhỏ.

Về việc xây tháp, nên làm lớn thêm, không nên làm nhỏ lại. Cư sĩ có khả năng làm lớn thì tốt, nếu họ không đảm đương nổi, Bí-sô nên khuyên góp hỗ trợ để xây cất.

Nếu luân tướng tháp lâu ngày bị hư hoại. Phật dạy:

- Nên sửa chữa lại.

Có người phá bỏ luân tướng cũ xuống để làm cái mới nhưng kéo dài lâu ngày không xây xong. Phật dạy:

- Không nên phá cái cũ trước. Nên xây cái mới xong rồi hạ cái cũ.

Có tượng Phật bằng đất bùn bị hư hoại, Bí-sô nghi sợ không dám sửa lại. Phật dạy:

- Nên làm lớn hơn hoặc tương tự tùy ý.

Những hình vẽ trên tường không rõ ràng, Bí-sô ngại không dám vẽ lại. Phật dạy:

- Nên lau sạch rồi vẽ lại cái mới.

Các Kinh Phật bằng giấy lá bị hư, Bí-sô ngại không dám lau chùi.

Phật dạy:

- Xóa cái cũ viết lại cái mới.

Tụng thứ năm.

*Tùng tượng nhập thành trung
Thọ kết tường thí vật
Kỳ cổ tùy tình thiết
Bí-sô giai bất ưng.*

Phật tại thành Thất La Phạt. Trưởng giả Cấp Cô Độc bạch Thế Tôn rằng:

- Con muốn thỉnh hình tượng chiêm bộ vào thành để cúng dường.

Phật nói:

- Trưởng giả! Nay đúng lúc.

Các Bí-sô không biết ai sẽ tháp tùng tượng vào thành. Phật dạy:

- Bí-sô nhỏ tuổi có thể theo tượng vào thành.

Lúc ấy số Bí-sô nhỏ ít quá nên không thể đảm đương hết công việc. Phật dạy:

- Năm bảo năm chúng Bí-sô, Bí-sô ny, chánh học nữ, cầu tịch nam, cầu tịch nữ đi theo chung quanh.

Bấy giờ có tịnh tín Bà la môn và các cư sĩ dùng bình quý giá đựng nước cát tường rót trên tay Bí-sô và trao các vật cúng dường. Không một người nào dám nhận cả. Thế Tôn bảo:

- Các Bí-sô trưởng lão kỳ túc, nên đưa tay phải nhận nước kết tường và vật bố thí.

Các Bí-sô đưa tượng vào thành không đánh trống nhạc. Phật dạy:

- Nên đánh trống nhạc.

Ô Ba Ly bạch Phật:

- Như Thế Tôn dạy: - Nên đánh trống nhạc, không biết người nào nên làm?

Phật dạy:

- Bảo người thế tục làm.

Lại bạch Phật rằng:

- Bí-sô được đánh trống nhạc không?

Phật dạy:

- Không được! Trừ khi lập hội cúng dường.

Phật bảo những người tấu nhạc:

- Nhân giả! Nay quý vị vì cúng dường bậc đại sư nên tấu nhạc, không nên làm việc này khi vô cơ tấu nhạc đánh trống. Ai vi phạm bị tội ác tác.

Tụng thứ sáu.

*Dự tiên vi xứng lịnh
Ngũ chúng tùng hành thành
Ứng sai chương vật nhân
Ny vô biệt luân pháp.*

Phật ở thành Thất La Phạt. Thế Tôn đã hứa vào ngày đại hội đưa tượng vào thành. Bấy giờ các Bà la môn cư sĩ bảo các Bí-sô:

- A dá lợi da! Hình tượng tui vào thành nhưng chúng tui chưa biết. Thánh giả nên dự trừ cho biết trước. Nay chúng tui tùy theo khả năng đặt bày hương hoa thượng diệu tốt đẹp cúng dường, sửa sang đường sá, trang hoàng thành quách, chiêm ngưỡng tôn tượng là cách để hưởng phúc đức.

Bấy giờ các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Trước đó bảy tám ngày, đi vào thành, bố cáo cho mọi người rằng: Vào lúc... ngày... lập pháp hội. Quý ngài đến lúc ấy tùy khả năng sắm sửa hương hoa đến giả lam... tự thân cúng dường. Khi ấy tui bố cáo tại ngã tư đường, nhưng vẫn có người chưa được nghe.

Họ đem sự việc bạch Phật. Phật dạy:

- Nên viết rõ báo cáo nơi giấy hay vải trắng đặt lên xe, voi, ngựa, đi đến ngã tư đường chính để phổ biến.

Đến ngày đi báo cáo trong thành lại không có nhiều người tùy tùng. Phật dạy:

- Nên nhờ năm chúng cộng tác để đi.

Bấy giờ các tịnh tín cư sĩ Bà la môn, v.v... đem các tạp vật đến cúng dường các Bí-sô. Bí-sô không biết ai nên nhận những việc này. Thế Tôn dạy:

- Các Bí-sô kỳ túc trưởng lão được thọ nhận.

Họ đã thọ nhận, nhưng vì mang tải vật quá nhiều nên rất mệt nhọc. Thế Tôn bảo rằng:

- Nên bảo Bí-sô trẻ tuổi mang vật này. Khi đem về chùa, họ để từng đồng lớn, bị kẻ trộm lấy đi.

Phật dạy:

- Nên sai người giữ vật này. Nên sai như thế này: Đại chúng tập hợp xong, hỏi Bí-sô kia rằng:

- ... Người mô giáp... có thể vì tăng già làm người quản thủ y không?

Đáp:

- Tôi có thể làm.

Sau đó nên bảo một Bí-sô vì việc này bạch Nhị yết ma: "Đại đức tăng già lắng nghe! Bí-sô mô giáp này hoan hỷ làm người giữ y vật cho đại chúng. Nếu thời gian thích hợp đối với Tăng già, Tăng già đồng ý. Nay Tăng già sai Bí-sô... mô giáp... sẽ làm người quản thủ y vật cho đại chúng".

Đây là lời tác bạch. Sau đó tác yết ma căn cứ lời tác bạch mà làm.

Bấy giờ có Bí-sô nhận nhiều vật cúng dường. Chúng Bí-sô ny nói rằng:

- Đại đức! Nay ngài được cúng nhiều y vật, nên phân chia cho chúng tôi. Nếu không phân chia, ny chúng tôi sẽ không còn quan hệ với quý ngài.

Bí-sô nghe vậy không bằng lòng phân chia. Sau đó, ny chúng tách ra một nhóm riêng, hành động tùy ý.

Bấy giờ cư sĩ hỏi các Bí-sô:

- Nay A dá lợi da! Họ có hành đạo đồng với quý ngài không?

Đáp:

- Không đồng.

Cư sĩ hỏi:

- Đức Đại sư còn hiện tiền mà đã phá tăng luân, không chịu vâng lời nhau, tự lập phe đảng riêng.

Bấy giờ Bí-sô ny cũng được tài lợi. Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Chúng Bí-sô ny không được tạo phe nhóm hành động riêng. Nếu ai hành động như vậy chính là tạo phương tiện phá tăng bị tội Tội đồ la.

Phật dạy thêm:

- Chúng Bí-sô được cúng dường lợi vật nên phân chia cho chúng Bí-sô ny. Nếu không chia cho họ bị tội vượt pháp.

Tụng thứ bảy.

*Ứng sai phân vật nhân
Thượng tọa nghi chuẩn giá
Bất đắc triếp thù trực
Sách giá phân hoàn y.*

Sau khi đại hội, được nhiều tài vật, chúng Bí-sô không biết phân chia như thế nào.

Phật dạy:

- Nên sai người phân vật, sai như thế này: Sau khi đại chúng tập hợp, trước tiên phải hỏi rằng:
- Này ông... mô giáp... có thể vì Tăng làm người phân chia y không?

Người kia đáp:

- Vâng! Tôi có thể làm.

Sau đó sai một Bí-sô bạch nhị yết ma:

- Đại đức Tăng già lắng nghe! Bí-sô mô giáp này vui vẻ làm người phân tài vật cho Tăng. Nếu thời gian thích hợp đối với Tăng, Tăng đồng ý. Nay Tăng già sai Bí-sô... mô giáp... vì Tăng làm người phân chia tài vật. Đây là lời tác bạch. Yết ma căn cứ lời tác bạch mà làm.

Bấy giờ người phân y bố trí chỗ ngồi, đánh kiền chùy nói lời tác bạch xong, tập hợp Tăng già trao đổi số y đã được.

Bí-sô không biết ai được phép định giá trao đổi số y đã được. Phật dạy:

- Thượng tọa Tăng già nên xác định giá trị của y.

Bấy giờ thượng tọa định giá trị của y quá cao nên không ai nhận được. Phật dạy:

- Khi chuẩn định giá trị y nên lấy mức trung bình, không được đưa giá quá cao hay quá thấp.

Họ mới trả giá liền trao y ngay. Phật dạy:

- Không nên, đợi họ đưa ra giá cao nhất mới giao cho họ.

Bấy giờ Lục chúng Bí-sô thấy người khác trả giá liền cố ý nâng giá y tăng lên. Đến khi giao y (thì họ không chịu nhận) lại phát biểu:

- Tôi không cần y, muốn gì đại chúng nên tăng thêm giá y.

Phật dạy:

- Nếu trong chúng mua y không chịu bán, không nên cố ý tăng thêm giá. Nếu cố ý tăng giá bị tội ác tác.

Bấy giờ Lục chúng tăng giá nên được y, liền lấy ra mặc bị đòi giá y, họ liền trả y lại.

Phật dạy:

- Chưa trả đủ giá y, không được lấy mặc. Nếu chưa trả mà lấy mặc, bị tội ác tác.

Tụng thứ tám.

*Tự đại giám kỳ tăng
Tương y giả ưng dùng
Khủng bố nhược chỉ tức
Chuẩn thức dụng tăng kỳ.*

Như Thế Tôn dạy: - Bí-sô làm chùa chỉ vừa được năm tầng. Đài hương có thể bảy tầng, lầu cửa có thể bảy tầng. Bí-sô ny làm chùa nên ba tầng, hương đài cùng nhà dưới cửa nên năm tầng.

Do làm chùa nhiều tầng nên bị hư sập. Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Nên bỏ những tầng trên có thể gây hư sập. Như vậy chỉ giới hạn những tầng có thể chịu đựng được.

Từ khi đức Phật Thế Tôn hiện đại thần thông về sau những người kính tin cho đến những người ở biên phương cũng đều lập chùa. Bí-sô ở chùa biên phương có nhiều sợ hãi. Bấy giờ các Bí-sô có việc phải đi ra ngoài. Giặc đến trộm lấy y bát, làm cho họ thiếu y phục. Họ đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Ngọa cụ của tăng không nên để cho mất, nếu có việc cần đi phải mang theo.

Bấy giờ có Bí-sô thấy nạn duyên đến, mang Tăng già phi cùng các Bí-sô ra đi đến chiều tối có Bí-sô trưởng lão bảo rằng:

- Nay cụ thọ có Tăng già phi, phải căn cứ theo tuổi thì tôi được dùng. Ông nên đưa cho tôi.

Vị kia liền đưa Tăng già phi cho Bí-sô này, Bí-sô này dùng y lót nằm ngủ. Đến sáng mai bảo rằng:

- Nay cụ thọ! Hãy lấy y đi.

Vị hạ tọa nói:

- Nếu cần y thì đem tuổi tác ra nói. Khi ngài mang đi thì tại sao không luận về tuổi tác bao nhiêu? Tăng già phi này ngài hãy tự mang đi.

Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Người mang đi được sử dụng.

Sau khi nạn duyên đã qua, các Bí-sô bảo rằng:

- Đây là vật của tăng, tại sao dùng một mình.

Đáp:

- Phật cho phép tôi sử dụng.

Phật dạy:

- Tôi căn cứ vào lúc có nạn duyên, tạm thời cho phép sử dụng ngoại cụ của tăng. Nạn duyên đã qua phải trở lại những qui định bình thường.

Tụng thứ chín.

*Nhược hữu đại tụ hội
Minh cổ tập chúng tăng
Chúng đại biệt vi hành
Kiểm hiệu nhân tiên thực.*

Phật ở thành Thất La Phật. Trưởng giả Cấp Cô Độc bạch Phật rằng:

- Con muốn lập đại pháp hội ở rừng Thệ Đa, mong Thế Tôn cho phép.

Phật dạy:

- Đã đúng thời.

Vào ngày đại hội, các Bì-sô ở sáu thành lớn đều tập họp. Do chúng quá đông nên đến trễ giờ ăn.

Phật dạy:

- Nên đánh kiền chùy.

Tuy đánh kiền chùy, nhưng quá ồn ào nên chúng không nghe.

Phật dạy:

- Nên đánh trống lớn, khi nghe thấy trống đánh phải tập trung ngay tại nơi thọ thực. Các Bì-sô nên theo thứ tự lớn nhỏ mà ngồi.

Người mang thức ăn chưa đến đủ thì đã quá giờ ngo, phần nhiều các Bì-sô phải chịu nhịn đói.

Phật dạy:

- Nếu số người nhiều quá, cần phải tính toán để xếp đặt người hành thực riêng từng nhóm. Ngay nơi mỗi thượng tọa bố trí thức ăn để có thể dọn một lần.

Cư sĩ dọn bánh trái không bình đẳng. Phật dạy:

- Nên cất đặt Bì-sô xem xét việc xếp đặt dọn ăn.

Bì-sô nhận việc làm, chú ý xem xét cho chu đáo chờ chúng ăn xong thì đã quá giờ ngo, Bì-sô này phải nhịn ăn.

Phật dạy:

- Ngay lúc chia thức ăn, người kiểm tra nên lấy phần ăn của mình. Ăn như vậy không có lỗi.

Tụng thứ mười.

***Phàm ư ny chúng thú
Ứng an nhất không tạ
Vi đãi dư Bí-sô
Cô khổ vật tăng giá.***

Phật tại thành Thất La Phật. Nhiều chúng Bí-sô ny du hành trong nhân gian đến một thôn kia.

Bấy giờ trong thôn có một trưởng giả tâm tình kính tín, thỉnh các chúng Bí-sô ny đến nhà thọ thực. Khi ấy Bí-sô ny Tô Tô La Nan Đà là thượng tọa.

Bấy giờ có một Bí-sô khát thực đi cùng đoàn buôn du hành trong nhân gian. Ông ta đến tụ lạc này, đi từng nhà khát thực. Người trong thôn bảo rằng:

- Thánh giả! Có chúng Bí-sô ny đang thọ cúng dường tại nhà trưởng giả. Ngài có thể đến đó thọ thực.

Bí-sô này nghe vậy, đi đến nhà kia. Các Bí-sô ny bạch rằng:

- Đại đức! Khi đại chúng ăn xong, nếu ngài có thể chú nguyện và thuyết pháp thì ngồi tòa trên. Nếu ngài không làm được chỉ có thể ngồi một bên, ăn xong rồi đi.

Bí-sô này ngượng ngùng tự nghĩ: "Nếu ta chờ ăn xong, thuyết pháp rồi mới đi, thì thời gian kéo dài, đoàn buôn bỏ đi mất". Nghĩ thế, vị này ngồi qua một bên ăn xong rồi đi.

Sau đó, Bí-sô này đến thành Thất La Phật. Các Bí-sô thấy vị này đến, chào đón:

- Thiện lai! Thiện lai cụ thọ! Ngài đi du hóa có an lạc không?

Đáp:

- Nào có an lạc! Bị Bí-sô ny ác ý làm nhục.

Hỏi:

- Ác ý gì?

Bí-sô đem sự việc trình bày lại, các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Nếu chỉ có một Bí-sô và một Bí-sô ny thì Bí-sô ngồi ở vị trí thượng thủ, được nhận nước rửa và thọ thực trước. Nếu nơi có hai, ba hoặc nhiều Bí-sô ny nhưng chỉ có một Bí-sô. Bí-sô này vẫn là thượng thủ, được nhận nước rửa và thọ thực trước. Tại chỗ Bí-sô ny thọ thực phải bỏ trí một chỗ ngồi ở vị trí thượng thủ. Giả như có một câu tịch đi đến sau thì được mời ngồi chỗ này, đây thuộc chúng trên. Nếu không như vậy, các Bí-sô ny bị tội vượt pháp.

Trưởng giả Cấp Cô Độc lập đại hội tại rừng Thệ Đa, xả tất cả vợ con nam nữ cho Tăng. Khi ấy các Bí-sô không biết phải giải quyết như thế nào. Họ đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Nên hỏi trưởng giả.

Trưởng giả đáp:

- Quý ngài nên định giá và bán lại cho tôi.

Bí-sô cùng nhau định giá. Lục chúng Bí-sô tranh nhau nâng giá. Có một người nữ đơn lẻ khổ cực, thấy họ tăng giá lên cao, rất lo sợ buồn khổ, bạch trưởng giả rằng:

- Tôi là người đơn lẻ khổ cực, đừng bỏ tôi.

Các Bí-sô đem việc này bạch Phật. Phật dạy:

- Người nữ sống đơn lẻ tánh nhiều sầu khổ lo sợ. Nay các Bí-sô! Không được nâng giá, nếu tăng giá bị tội ác tác. Nên tùy thí chủ tịnh tâm kính tín. Họ tính bao nhiêu nhận bấy nhiêu.

-ooOoo-

Mục đặc ca đệ tam biệt môn tổng nhiếp tụng

*Tư cụ y ngu si
Nhược sai bất dụng tục
Chánh giác trường giả thí
Thế đạo tốt đồ ba
Bình lạc điệp thừa thủy
Cập tẩy bất đẳng sự
Thử tri thiên nhị tụng
Tông nhiếp yếu ưng tri.*

Tụng thứ nhất

*Thập tam tư cụ vật
Điệp danh nhị thủ trì
Tại dư chư trường y
Ủy ký ưng phân biệt.*

Phật ở thành Thất La Phật. Cùng các Bí-sô du hóa trong nhân gian. Có Bí-sô bị bệnh nhưng thiếu thôn thuốc uống nên qua đời.

Các Bí-sô bạch Phật. Phật dạy:

- Từ nay trở về sau, Ta chế định các Bí-sô được cất y đổi thuốc. Khi bệnh, được bán đi để đổi thuốc.

Như Thế Tôn dạy: - Chế định cho các Bí-sô; được cất y đổi thuốc. Có Bí-sô sau khi được y liền giặt sạch, nhuộm, thủ trì rồi mới cất giữ. Sau đó, cần mua thuốc họ đem y này bán không có giá. Họ bạch Phật. Phật dạy:

- Y đổi thuốc không nên giặt, nhuộm, nên giữ vải mới và nguyên màu sắc lại ("*y" ở đây được hiểu là vải - Người dịch*)

Cụ thọ Ô Ba Ly bạch Phật:

- Như Thế Tôn dạy: Các Bí-sô phải thủ trì ba y, Thế Tôn lại cho phép giữ y đổi thuốc, không biết phải làm thế nào?

Phật dạy:

- Nay Ta cho phép, các Bí-sô được phép cất giữ mười ba loại tư cụ y.

Bí-sô không biết mười ba loại tư cụ y là gì. Phật dạy:

- 1- Tăng già phi.
- 2- Ôn đàn la tăng già.
- 3- An đàn bà sa.

- 4- Ny sư đàn na.
- 5- Quần.
- 6- Quần phụ.
- 7- Tầng phước chi.
- 8- Tầng phước chi phụ.
- 9- Khăn lau mặt.
- 10- Khăn lau thân.
- 11- Y che ghế.
- 12- Y cạo tóc.
- 13- Y đổi thuốc.

Đây là mười ba tư cụ y.

Cụ thọ Ô Ba Ly bạch Thế Tôn:

- Thế Tôn dạy Bí-sô được giữ 13 tư cụ y. Vậy thủ trì như thế nào?

Phật dạy:

- Tùy theo từng loại y, đặt tên để thủ trì, phải đối thủ với một Bí-sô nói như thế này:

- Đại đức nhớ cho! Đây là y tăng già phi, từ nay tôi xin chủ trì. Đã làm thành y là vật tôi sử dụng. Thưa như vậy ba lần.

Thủ trì các y khác cũng căn cứ đây mà làm. Riêng y đổi thuốc nên bạch thêm rằng:

- Tôi sẽ sử dụng khi có nhân duyên bệnh.

Ô Ba Ly bạch Phật:

- Ngoài 13 y còn có các loại y khác, không biết phải làm thế nào?

Phật dạy:

- Nên thưa với quĩ phạm sư và thân giáo sư để tác pháp ký gởi phân biệt thọ trì. Phân biệt thọ trì như thế này: Đối thủ với một Bí-sô thưa rằng:

- Cụ thọ nhớ cho, tôi là Bí-sô mổ giáp có y dư này chưa tác pháp phân biệt. Nay xin phân biệt, tôi đối trước cụ thọ xin phân biệt và ký gởi y nơi cận sự nam mổ giáp. Nay tôi xin thọ trì. Nói ba lần.

Tụng thứ hai.

*Sì bất liễu tam tạng
Thử đẳng thập nhị nhân
Thất tánh phục bốn thời
Ba ngôn ưng thái lục.*

Cụ thọ Ô Ba Ly thưa Thế Tôn:

- Có bao nhiêu hạng người không được ha, lời nói không được ghi nhận?

Phật dạy:

- Có 12 hạng người. Thế nào là 12?

- 1- Ngu.
- 2- Si.
- 3- Không phân minh.
- 4- Không thiện xảo.
- 5- Không tâm.
- 6- Có lầm lỗi.
- 7- Ở ngoài cương giới.
- 8- Bị xả khí.
- 9- Lời nói không thứ tự.
- 10- Xả oai nghi.
- 11- Mất bản tánh.
- 12- Người thọ học.

- Bạch Thế Tôn! Có bao nhiêu hạng người được ha?

Phật dạy:

- Có ba hạng:

- 1- Giữ nguyên bản tánh.
- 2- Lời nói có thứ tự.
- 3- Không rời oai nghi.

- Thế nào là ngu?

Phật dạy:

- Người ngu là kẻ suy nghĩ điều ác, miệng nói lời ác, hành động. Có chấp những việc ác này.

- Thế nào là si?

Phật dạy:

- Người không trì Tô hằng la (Kinh) không Tỳ nại da (Luật) không trì Ma thất lý ca (Luận).
- Không phân minh: Là không biết về những lời dạy trong ba tạng.
- Không thiện xảo: Không hiểu rõ về giáo nghĩa ba tạng.
- Không tâm: Phạm một trong bốn tội tha thắng.
- Có lỗi lầm: Gây đấu tranh mới hoặc đã có oán thù cũ.
- Ngoài giới: Người ở ngoài cương giới.
- Xả khí: Người bị Tăng già bạch tứ yết ma xả khí.
- Không thứ tự: Người nói lời dối trá, ly gián, thô ác, tạp loạn.
- Xả oai nghi: Rời bỏ chỗ ngồi.
- Mất bản tánh: Làm việc không nên làm, đối với các học xứ không biết tu tập.
- Người thọ học: Người phạm tội nhưng không che giấu. Chúng Tăng bạch tứ yết ma cho vị ấy phải học.

- Bạch Thế Tôn! Người mất bản tính, khi yết ma không cần ghi nhận lời của họ, họ không thành ha. Nếu người này phục hồi bản tính, được thành ha không?

Phật dạy:

- Thành ha.

Tụng thứ ba.

*Nhược sai thập nhị phân
Tư ngữ thành ha pháp
Thọ thời ngôn ngữ tục
Thử bất thành cận viên.*

Cụ thọ Ô Ba Ly bạch Thế Tôn:

- Như Thế Tôn dạy: Nếu vì người nào khi tác pháp yết ma người này được phép ha. Khi đại chúng sai khiến thì mười hai hạng người trên phát biểu: - Chư Đại đức không được sai tôi. Lời nói như vậy có nên ghi nhận không?

Phật dạy:

- Đều phải ghi nhận, nhưng lời nói không thành ha. Tôi căn cứ vào trường hợp khi hành trì phạt nên nói như vậy.

- Bạch Thế Tôn! Khi một người đang thọ cận viên lại tự phát biểu: - Tôi là người thể tục. Người này thành tựu thọ cận viên không?

Phật dạy:

- Giả sử người ấy đã thọ cận viên rồi, tự tuyên bố mình là người thể tục, vẫn bị mất cận viên, huống chi khi đang thọ. Những trường hợp này căn cứ vào người có tâm xả giới.

CĂN BẢN THUYẾT NHẤT THIẾT HỮU BỘ
TỶ NẠI DA

MỤC ĐẮC CA

- Hết quyển 8 -

-ooOoo-

[Quyển 6](#) | [Quyển 7](#) | [Quyển 8](#) | [Quyển 9](#) | [Quyển 10](#)

[Đầu trang](#) | [Mục lục](#) | [Xuất Gia Sư](#) | [An Cư Sư](#) | [Tùy Ý Sư](#) |
[Yết Sĩ Na Y Sư](#) | [Ny Đà Na](#) | [Mục Đắc Ca](#) | [Bi-Sô Giới](#) | [Bi-Sô-Ni Giới](#)

*Chân thành cảm ơn Tỳ kheo Tâm Hạnh, chùa Long Sơn, Nha Trang,
đã gửi tặng bản vi tính (Bình Anson, tháng 2-2002)*

[[Trở về trang Thư Mục](#)]

updated: 03-02-2002